

Թուրքական մամուլը մտավախություն ունի, որ Ավստրիան եւս շուտով ճանաչելու է Հայոց ցեղասպանությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վերջերս Վիեննայի բաժնունմ Հայոց ցեղասպանությանը առնչվող երկու միջոցառում է իրականացվել «Բժիշկներ առանց սահմանի» ընկերությունը ցուցահանդես ու մամուլ ասուլիս է կազմակերպել իսկ բաժնունմ քեմականացվել է Ֆ. Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օրը» ներկայացումը: Ըստ «Ամերիկայի ծայր» ռադիոկայանի, Վիեննայի թուրք դեսպանի քողովի նամակ է ուղարկել բաժնունմ ՏՕՐԵՆԻՆ, որը մեծ է քողովը ու նեյ, թե ներկայացումն արժանացել է հանդիսականների ջերմ ընդունելությանը: Այս կադակցությամբ թուրքական մամուլը գրել է, թե Վերֆելի գործի ընթացությունը վկայում է, որ Ավստրիան եւս շուտով ճանաչելու է Հայոց ցեղասպանությունը:

ԴԱՏԱՎԱՆ ԲԱՐԵՓՈՒՈՒՄՆԵՐ

Գերագույն դատարանը չկա, կեցցե վճռաբեկ դատարանը

ՀՀ նախագահը ներկայացրեց վճռաբեկ դատարանի նախագահին

ԼԵՒԹ ԳՈՂՄՍՅԱՆ

Գերագույն դատարանն այլևս գոյություն չունի, քայց կասարված է դատական բարեփոխումների առաջին կարևորագույն քայլը սեղծված է վճռաբեկ դատարանը, դատական նորաստեղծ բարձրագույն աստիճանի նախագահ Յենրիկ Դանիելյանին ներկայացանելով լիազորությունները դադարեցրած ԳԳ ան դամներին, ասաց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Զոչարյանը: Սահմանադրությամբ նախատեսված չափազանց սեղծ ժամկետներում, լուրջ կնարկումներից եւ բանավեճերից հետո արված այս առանցքային քայլը հնարավոր դարձավ սեղծված հանձնաժողովների արդարադատության նախարարության եւ Ազգային ժողովի լարված աշխատանքի շնորհիվ, իսկ առջեւում լծիկե սարեվերջ, այսինքն 6-ամսյա ժամանակահատվածում առաջին եւ երկրորդ աստիճանի դատարանների ձևավորման նույնպես դասասխանաճու եւ աշխատասար գործընթացն է շարունակվեց նախագահը ներկայացնելով նաեւ վճռաբեկ դատարանի քննարկումները:

Տարանի քննարկումները եւ զինվորական գործերի դրախտի նախագահ Սերիսաչյանին եւ արդարադատական ու սնեստական գործերի դրախտի նախագահ Սեման Սկրստյանին: Ընդհանրապես վճռաբեկ դատարանի 13 հոգանոց կազմում ընդգրկված դատարաններին եւ նախորդ գործունեության համար շնորհակալություն հայտնելով մյուսներին, որն Զոչարյանը հավաստեց, որ վերջիններիս փորձը զիսելիքները եւ մասնագիտական բարձր մակարդակը կիրառություն կգտնեն առաջին եւ երկրորդ աստիճանի դատարաններում, նրանք ընդգրկված են «դիտարանի ցուցակներում» եւ մինչեւ սարեվերջ կսանան իրենց աշխատավայրերը իսկ հետո, ամենայն հավանականությամբ կաշխատեն նվազ աստիճանի դատարաններում:

ՏԵՄ 1 ԵՂ 2

«100 ՕՐ»

Վազգեն Մանուկյանի լռելու եւ խոսելու ժամանակը

ՄԱՍ «Տրասայ թեմա»-ն ԱԺՄ նախագահի ընդհանուր լռությունն է

ՆԱՐԵՆԵ ԳԵՆԱՐԿՅԱՆ

Նախագահ Ռոբերտ Զոչարյանի իշխանակալության 100-րդ օրն է մոտենում, եւ ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, որն արտաքին ժամանակահատվածում ընթացող ընթացքներում Ռոբերտ Զոչարյանի մրցակիցն էր, եւ գրավեց երրորդ տեղը լադես զիջելով Կարեն Դեմիրճյանին խախտեց լռությունը հիմնավորելով, թե եկել է խոսելու ժամանակը: Պարկեցությունը դադարեցրել էր Ռոբերտ Զոչարյանի ժամանակ չալ, ժամանակը, ըստ ամենայնի, լրացել է: «Դրական ոչ մի փոփոխություն եւ չեմ տեսնում»: արձանագրեց Վ. Մանուկյանը այստեղից թիտղ թուր գնահատականներով: Ներքին արդարական կյանքում ներկայացված հավանաբարությունները շարունակվում են, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հեռացել է, քայց մնացել է մտաքաղաքաց, որը շարունակվում է մայսիկի իշխանության ուղեգիծը: Միակ շարքերությունը ՀԶԴ որոշ ներկայացուցիչների ներգրավում է իշխանական համակարգին:

«Կաս բան գուցակելն ամենահեշտ գործն է»

Ռոբերտ Զոչարյանի նախագահության առաջին իսկ օրերից ուրվագծվեցին այն ուղղությունները, որոնց վերաբերմամբ արդարական կուսակցությունները ղեկ է մեակեն նոր դիրորուում, ա) գործող Սահմանադրության փոփոխություն, բ) նոր իշխանությունների հետ համագործակցության ոլորտներ, գ) արդարական խորհրդում աշխատանք: Սահմանադրական փոփոխությունների հանձնաժողովին, Վազգեն Մանուկյանի հավաստմամբ, ԱԺՄ-ն ակտիվորեն մասնակցում է, անգործ դիրորուումն ամփոփոխ է այս Սահմանադրությունն ընդունվել է ժողովրդի կամի կեղծումով, եւ ղեկ է ամբողջությամբ դրվի վերահաստատման կամ Սահմանադիր ժողովի, կամ հանրավեկ միջոցով:

ՏԵՄ 1 ԵՂ 3

ՄԵՐՁԻՆ

Ուժեղ երկրաշարժ Ադրբեջանում

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեյսմիկ ղաշտանության ազգային ծառայությունից «Նոյյան տաղան»-ին հայտնեցին, որ հուլիսի 9-ին, տեղական ժամանակով 19.20 ժամին, Ադրբեջանի տարածում Բախու արդալից 80 կմ հարավ-արեւմուտք, տեղի է ունեցել երկրաշարժ: Երկրաշարժի մագնիտուդան կազմել է 4.8, ինտենսիվությունը 7 բալ: Ուժեղ զնցումներ են զգացվել նաեւ ՀՀ Սյունիկի մարզում եւ Լեռնային Դարաքաղում:

Հայկական հարցից է կախված Թուրքիայի արեւելյան շրջանների բարգավաճումը

ՄՍՍԱՐԻՆԼ, 9 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես գրում է «Թյուրքիե» թերթը, Թուրքիայի արտաքին առեւտրի վարչության արտահանման գլխավոր տնօրեն Օմեր Բերին հայտարարել է, թե արեւելյան Անատոլիայի շրջանում արտահանման ղեկավարությունները կադակված են Հայաստանի հետ սահմանադրան փակ լի նելու հետ: Ըստ նրա, այդ հարցի լուծումը կախված է արդարազարգացումներից: Բերին, որը լրագրողներին հանդիպել է Երզրումում, ասել է, որ տեղի բնակչության համար շատ կարեւոր է այն արտահանումը, որը ղեկ է կատարվի դեղիկ Արեւելք, գլխավորաբար թուրքախոս հանրադատություններ: Եթե այդ արտահանումները իրականանան, արեւելյան շրջանները տեսնական մեծ առաջընթաց կադրեն: Ըստ նրա, Հայաստանի սահմանադրան հարցն ունի թե առեւտրական եւ թե արդարական կողմ:

Հզոր տայթյուն Մսամբուլի շուկայում

ՄՍՍԱՐԻՆԼ, 9 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 9-ին ժամը մոտ 14-ին Մսամբուլի եզրիտական շուկայում երկու հզոր տայթյուն է տեղի ունեցել: Ժամը 18-ի դրությամբ, նախնական սվայներով զոհվել է 9 (այդ թվում 2 երեխա եւ 3 ֆրանսիացի զրոտաքոչիկ), վիրավորվել 90-ից ավելի մարդ: Վիրավորների մեջ կան տարբեր երկրներից ժամանած զրոտաքոչիկներ, որոնց ինֆուրությունը դեռեւս դարձված է: Դեղիկ վայրում գործում են քուժական, փրկարարական, հրտեղ ջոկասներ եւ զինվորական փրկարարական ստորաբաժանումների խմբեր: Ըստ թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման, ենթադրվում է, որ առաջին տայթյունը տեղի է ունեցել շուկայի ստասարկող խտացրած գազի հսկա տարողությունից, որին հետեւել է երկրորդ հզոր տայթյունը: Պայթուների ղաշտանը եւ մեղավորների ինֆուրությունը դեռեւս դարձված է: Հի քաղապում, որ առաջինիցների կողմից կատարված հերթական գործողություն լինի:

Արագածոտնի մարզից է նշանակվել հրայր Կարադեջյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 9-ի նիսին ՀՀ կառավարությունը որոշել է Արագածոտնի մարզից նշանակել հրայր Կարադեջյանին: Այս մասին տեղեկացում են ՀՀ վարչադատարանի մամուլի ծառայությունից: Հրայր Կարադեջյանը ծնվել է 1963 թ. Երեւանում, ավարել է Երեւանի խաչատուր Արովյանի անվան մանկավարժական ինստիտուտը, 1989 թ. ից Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության անդամ է, 1996 թ.-ից ՀՀԳ Գերագույն մարմնի անդամ:

ՄՐՏԱԶԻՆ

Օսկանյան-Պրիմակով հանդիպում Մոսկվայում

ԵՄՏԿ մշտական խորհուրդն էլ անդրադարձավ Վ. Օսկանյանի հայտարարությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՅՈՒՆԻՍ, ՄՐՏԵՆՊԵՏ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ANS-PRESS: Հուլիսի 9-ին Վ. Օսկանյանը հանդիպեց ՌԴ արտգործախարար Եվգենի Պրիմակովի հետ: Ինչպես հայտնեցին ԱԳԼ հասարակայնության հետ հարաբերությունների դեղարտամենսից, հանդիպման ընթացքում կողմերը նմարկել են Հայաստան-Ռուսաստան երկկողմ հարաբերությունների հետազարգացման ուղղությունները: Բննարկվել են նաեւ տարածաշրջանային խնդիրներ, հասկարդես Լեռնային Դարաքաղի հակամարտության կարգավորման առաջիկա խնդիրները: Այդ կադակցությամբ նախարարները կարեւորել են բանակցությունների անհատար վերակումը եւ կարծիքներ են փոխանակել այն հնարավոր միջոցառումների շուրջ, որոնք կարող են նդաստել դրան: Հանդիպմանը ներկա էին Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ Բորիս Պասուխովը, ԵՄՏԿ Միսնկի խմբի նոտանախադատությունում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Յուրի Յուկալովը եւ ՌԴ-ում Հայաստանի դեսպան Գազիկ Շաքարյանը:

Երեկոյան նախարար Վ. Օսկանյանը կմասնակցի Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանատանը կազմակերպվելի միջոցառմանը՝ «Մշակույթ առանց սահմանների» ծրագրի շրջանակներում: Մասնակցելու են Ռուսաստանի դեսպան եւ հասարակական գործիչներ, Մոսկվայում հավասարադրված դիվանագետներ: Մյուս կողմից, ԵՄՏԿ մշտական խորհրդի վերջերս կայացած նիստում նմարկվել է Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանի վերջին հայտարարությունների հետ կադակված իրարությունը: Ինչպես հաղորդում է Ադրբեջանի ԱԳԼ մամուլի ծառայությունը, ԵՄՏԿ մշտական խորհրդի նախագահը, Եվրամիությունից Ավստրիայի դատարարական դեկավարը, ԵՄՏԿ Միսնկի խմբի համանախադատները եւ այդ կազմակերպության 1999 թ. գործող նախագահը Լորվեգիայի դատարարական դեկավարը դասարարել են ղաշտանական երեւանի արտադատությունները: Մասնավորաբար, Լեհաստանի

դատարարական դեկավարը ընդգծել է, որ ցանկացած գործողություն, որ հակասում է տարածաշրջանային անդրադատությունը հարգելու սկզբունքին, եղել է, կա եւ կլինի անընդունելի: Եւ ընդգծել է, որ այդ սկզբունքում է հաստատարվել ԵՄՏԿ գործող նախագահի հայտարարության մեջ, որ ներառվել է Լիսաբոնի ղաշտանադրվի փաստաթղթերում որոշեւ երեւ այն սկզբունքներից մեկը, որոնք ղեկ է մաս կազմեն դարաքաղյան հակամարտության կարգավորմանը: Ավստրիայի դեսպանը, որ նախագահում է ԵՄ-ում, Եվրամիության քողով անդամների անունից արտահայտելով իր անհանգստությունը, նեյ է, որ Վ. Օսկանյանի հայտարարությունը անհամատեղելի է ԵՄՏԿ սկզբունքներից: Իրենց ելույթներում ԵՄՏԿ Միսնկի խմբի համանախադատները նեյ են, որ նման հայտարարությունները հակասում են հակամարտության խաղաղ կարգավորման սկզբունքներին, միջազգային հանրակցության բանեւրին:

Վերջերս «Ազգի» էջերում համայնակի են հայտնվում Մեծ եղեռնի առավել եւս Ֆրանսիայի Աժ-ի կողմից 1915 թ. ցեղասպանության ճանաչման խնդիրներին նվիրված նյութեր: Գրել է նեյ, որ դա Ֆրանսիայի Աժ-ի հայտնի որոշումը գերագնահատելու հետ ունի առնչություն չունի: «Ազգը», անդրադառնալով վերոհիշյալ խնդիրներին, դարձադրեց փորձում է ընթերցողին տեղյակ դարձնել հայերի ցեղասպանության միջազգային ճանաչմանը հակազդելու: Թուրքիայի ղեկավարության միտումները, այդ միտումներին թուրքական մամուլի արձագանքների մասին:

Ինչպես հայտնի է, դառնական Անկարան, Ֆրանսիայի Աժ-ի որոշումը լայնամասշտաբով շայտսանում իշխանության հերթափոխով

Համադրումն, ինչ խոսք, հանգեցնում է հակազդեցության: Այսօրվա Յեղասպանության միջազգային ճանաչման կանխումը, հայկական ֆալսեթների վերանայումն ու վերջապես սփյուռմահայության նկատմամբ մոտեցումների հսկայեցումը Թուրքիայի համար անհրաժեշտություն են դառնում: Այդ անհրաժեշտության շակ Անկարայի հակազդեցությունը ստանում է ստանալիս ընդունելով Այլ կերպ ասած, ստանալիս դառնում է հակազդեցության դրսևորման ձև: Թուրքական մամուլը չոր է սալիս Անկարայի հակազդեցության դրսևորումներին, եւ Բոչարյան-Դեմիրելի հանդիման շղարկության շակ անասելի սանձարձակություններ է թույլ տալիս թե շայտսանի Հանրապետության եւ թե նրա նախագահի

նում կարող են որևէ տեղ հասնել: Գրախոսակի նկատմամբ սան ճարտարության հարցում թուրքական մյուս թերթերին զգալի գերազանցում է ազգայնամուլ «Օրթադուրում»: Լույս թերթի հունիսի 8-ի համարում Իրֆան Ուլյուս ստորագրությամբ հոդվածում բառացիորեն նշվում է. «Մեծուկյան ճնշմանակա համագործակցության համաձուլվում Դեմիրելի հանդիմանով Բոչարյանի հետ, իր վերջին նախագրուցումն արեց դառնակցական այդ ֆալսեթին, որն իր ֆայլվածով ավելի շուտ անարեկելի է հիշեցնում, քան հանրապետության նախագահի եւ ասաց նրան չափը իմացի, Թուրքիան մեծ դեպքություն է: Իրֆան Ուլյուս միաժամանակ կոչ է անում թուրքական իշխանություններին շայտսանի առջեւ փակել օ-

թայում: «Ուղիկալը» հունիսի 6-ի համարում Իսմեթ Բերան ստորագրությամբ հանդիմանը գնահատելիս համարում է հետեւյալ եզրակացության. «Իրավիճակը խիստ ճակատագրական եւ չափազանց խճճված է»: Ինչ վերաբերում է Ֆրանսիայի Աժ-ի հայերի ցեղասպանությունը ճանաչելու որոշմանը աղա դրա թուրքական արձագանքներին ժամանակին անդրադարձել են: Դարձադրեց ասենք, որ անկախ արձագանքների ընդլայնումը, շուրջից շուրջից, թուրքական հասարակության մեջ 1915 թ. ցեղասպանության հարցի կնքման համար սեղծվում են որոշակի դրամաներ: Միաժամանակ կարծիք է հայտնվում, ինչպես օրինակ, Ալի Բուլաչը «Չամանի» հունիսի 9-ի համարում, թե ժամանա-

ՅՈՒՆԻՍ ՄԱՍԻՆԻ

Նախագահ Բոչարյանը՝ հարձակման փրակի

Թուրքիայում հակազդեցությունը շփոթում են սանձարշակության հետ

եւ նախագահ Որթեր Բոչարյանի այսօրվա կոչված կոտ ֆալսեթների մասին, դա որդեք ճնշման միջոց օգտագործում է մեր հանրապետության դեմ: Զանի որ թուրքական իշխանությունները հարձակում ակնկալությունները միջազգային մեծ շարժում են Պոլստ հայոց դարձադրեց գործերին, ամեն կերպ ջանալով ֆալսեթական ընդունելու դարձադրեց անաղիկ ընտրություններին, ուստի ակնհայտ են դառնում 1915 թ. ցեղասպանությունը ճանաչելու Ֆրանսիայի Աժ-ի որոշումն ընդդեմ դրսևորման օգտագործելու դառնական Անկարայի նկատմանը: Զի քաջավում, որ դա օգտագործվի նաեւ սփյուռմի հայկական այլ համայնքների նկատմամբ ընդհանրապես Համանայն դեպք, հունիսի 21-ին Փարիզում «Գրոզ գայլերի» ֆալսեթական կազմակերպության Ազգայնական շարժում կուսակցության նախաձեռնությամբ կազմակերպված ցույցը, որ նվիրված էր Ֆրանսիայի Աժ-ի որոշման դասադարձմանը, ստացավ ընդգծված հակահայկական երանգ: Այլ կերպ ասած, որոշումը դասադարձելու ֆոդի շակ Թուրքիան փորձ արեց «Գրոզ գայլերի» միջոցով անարեկելի ֆրանսահայությանը:

Սա նոր երևույթ չէ: Առավել եւս նոր չեն «Գրոզ գայլերի» միջոցով սփյուռմահայությանը անարեկելու միտումները: Սակայն միանգամայն նոր է Անկարայի կողմից դարձադրեցական ընտրությունների համադրումը Ֆրանսիայի Աժ-ի հայտնի որոշման եւ նախագահի Բոչարյանի «կոտ ֆալսեթների» հետ:

նկատմամբ: «Միլիթերի» թղթակից Յալչըն Դոդանը նույն թերթի հունիսի 6-ի համարում անդրադառնալով Յալթայում կայացած Բոչարյան-Դեմիրելի հանդիմանը, Հայաստանին մեղադրում է սարձաբեռնակներ նոր փորձություններ դառնալու դասադարձմանը մեջ: Նա «Միջազգային դրամանագրերը չենք ճանաչում» խոսքերը վերագրում է ՀՀ նախագահին եւ մտազոհից այդ խոսքերից կանխագուշակում է. «Բոչարյանը մեզ հանգիստ չի թողնել»:

Հանդիմանը «Չունիտերի» հուլիսի 6-ի համարում անդրադառնում է նաեւ Չունեթ Մալապուրեր «Դեմիրել-Բոչարյան հանդիմանը» գրում է նա դրական առյուծակի լիանգեցրեց Հանդիմանը Հայաստանը դիվանագիտական լեզվով Թուրքիայից դառնալը որ նա հայերի ցեղասպանությունը ճանաչելու հակավանդություն ցուցաբերելու հրաժարվելու դարձադրեցական հարցում կողմնակա մոտեցումներին: Իսկ «Հյուրիներում» առաջնորդողի հեղինակ Օթթայ Ելեհն (Թուրքիայում մամուլի խորհրդի նախագահն է նաեւ) հունիսի 6-ին գրում է, որ Բոչարյանը Դեմիրելի հետ խոսում էր «ոչ այնքան նախագահի որքան դառնակցական գործադրողի ոճով: Եթե, շարունակում է նա, Բոչարյանը ընդունակ է դասեր ֆալսելու, աղա Դեմիրելի դասադարձմանը միանգամայն բավական է ինչպես նա, այնպես էլ այլ կարգի գործադրումներին, որոնք կարծում են, թե Թուրքիայի հետ թեմանադրվով Հայաստա-

դային սարձերը, ինչպես նաեւ Թուրքիայի սահմանները որոնք, նրա կարծիքով, փաստացի բաց են, վերջ տալ ոչ դառնական ուղիներով ընթացող առեւտրին եւ ամեն կերպ ջանալ Բոչարյանին իշխանությունից հեռացնելու համար: «Հակառակ դեպքում, գրում է նա, մեր մեջքը խրված հայկական դառնույնը օտս ավելի խորը վերել է դառնալու մեջ»:

Ի դեպ, նույն թուրքական թերթերը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականին մոտենում էին հակադարձ տեսանկյունից «Հյուրիներ» գործադիր սեօրեն էրթուրու Օսլոյի փեթվարի 14-ին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը համարում էր «վերջին տարիներին թուրքական արտաին ֆալսեթների խոսքերից 14-ին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի դեմ չափավոր նախագահին, այլ ոչ թե նրան դեմ հանդիման թողնել իր ճակատագրին: Այսօր Երևանում նախագահի աթոռին է բազմել դառնակցական կարճախոսով սառադող մայրությունը:

Թուրքական թերթերի վերոհիշյալ սանձարձակություններն ինքնադասակ չեն, ունեն իրենց դասադարձները: Դրանց մեջ թերեւս առանձնակի կարեւորում են դարձադրեցական հարցում ՀՀ նախագահի հաստատակցությունը, հայ-թուրքական հարաբերությունների հարցում նրա արձանադարձակ կեցվածքն ու դրանցից թիտը Անկարայի մտահոգությունները: Այդ առումով բավականին ուշագրավ է «Ուղիկալը» թերթի գնահատականը Բոչարյան-Դեմիրելի հանդիմանը, որ կայացավ Յալ-

կակից դիվանագիտության ճամբարությունը խորք են համանաղ կային արժեքները ուստի Բրան սիան 1915 թ. ցեղասպանությունը ճանաչելու որոշումն ընդունել է ֆալսեթական բարդ հաճախներով եւ ոչ թե հայերի սեւ այբերի համար Իսկ «Ենի Յուզլիլի» թղթակից Վիվեթ Բանեթթին հունիսի 6-ի համարում որոշման անընթաց կասկածի շակ է դնում Անկարայի հայ ընտանիքները եւ մեղադրում է նրան թե ընդամենը խոսքով է հայրենասեր Բանեթթին որոշումը լայնամասշտաբով է Թուրքիայի անթույլատրելի դասակարգում եւ ասում «Չարթեր վերջապես Անկարա ուտի եւ դու էլ խոսի, ընդգրկի բազասիք մի փ»:

Վիլի առումով թղթակցուհուն լայնում էլ թեր Թուրքները: Նա «Ենի Յուզլիլի» հունիսի 5-ի համարում թուրքական կառավարությունից դասադարձում է հանդեպ գալ դառնական հայաստանությանը ընդգծելով. «Ֆրանսիայի Աժ-ի որոշումը եթե խրախուսի հայերի անարեկելությունը ընդդեմ Թուրքիայի, աղա դրա անմիջական դասադարձմանը ՀՀ նախագահ Բոչարյանն է»: Դժվար է ասել, դառնական Անկարան այդդիսի հայաստանությանը հանդեպ կգա՞ թե ոչ: Այն-հայտ է սակայն, որ իշխանության հերթափոխը Հայաստանում խառնել է Թուրքիայի հաճախները, իսկ նախագահ Բոչարյանի ֆալսեթականությունը լուրջ մտահոգություն է դասադարձել նրան:

ՎԱԿՈՒ ԵՄԵՐՅԱՆ

Ռոխլինի մահը աղմկակի, քաղումը՝ տաղակակի

Անցյալ արաք Ռուսաստանում տեղի ունեցավ տարվա ամենաաղմկակի սպանությունը՝ հրազենից սպանվեց Պետրոսյանի հրազենակիր գեներալ Լեւ Ռոխլինը: Սպանությունը իր վրա վերցրեց նրա կինը՝ Տամարա Ռոխլինան, որը ներկայումս դաժան է կնքական մեկուսարանում: Տամարայի հարազատները նրա փաստաբաններ Միխայիլ Բուրմոսովի եւ Բորիս Վանկովիչի հետ համաձայնություն եկան, որ Պետրոսյանի կողմից 6-ին տեսակցեց Տամարայի հետ եւ ծանոթանա գործի նյութերին: Բայց մեկուսարանի մոտ անընդօրն սպասելուց հետո, փաստաբաններին հայտնեցին, որ այդ օրը տեսակցություն չի լինի: Կասկածյալի գործին ծանոթանալ նույնպես չհաջողվեց:

Հաջորդ օրը Մոսկվայում ռազմական օկրուգի Մոլայի շակ մոտ 10 հազար մարդ էր հավաքվել գեներալին վերջին հրաժեշտ տալու: Եղից եւ երկար ստասունից ներկված թուրքականները կարծիք դրանք ծածկանելով անհոտում էին ջիուդներին, լրագրողներին, ամերիկացիներին: Ետերն այն կարծիքն էին հայտնում, թե Ռոխլինը խանգարում էր իշխանություններին, որով էլ սպանեցին նրան «Մոսկվայի կոմսունեց» թերթը տեղեկացնում է, որ ներկաների ճամբարության ֆալսեթական երանգն էլ ավելի խորացրեց գեներալի դուստր Ելենան ղեկավար, որ իր հոր սպանությունը ուրիշներին սարձած գործ է:

Վերջին երկու տարիներին Լեւ Ռոխլինը զբաղվում էր ֆալսեթականությամբ, նա գլխավորում էր բանակին աջակցող շարժումը: Գեներալի թաղմանը ներկա էին բազմաթիվ ֆալսեթական գործիչներ, հիմնականում ընդդիմության ներկայացուցիչներ: Վաղի մի ժիրնոսկիսի դասակարգի դասակարգված դազադի մոտ եւ արաք արաք ընդ մեր գրուցում էր գեներալին: Կրույկովի, Ռոխլինովի եւ այլոց հետ: Արադությունը երկար տեւեց, եւ որոշ ֆալսեթական գործիչներ սկսեցին հարցադրույցներ տալ: Ժիրնոսկիսին միանալով կերպով հայաստանց ֆալսեթական սպանության եւ դրա կազմակերպմանը մեծապարտեւեյան երկրներից մեկի մասնակցության մասին:

«Մեր տունը Ռուսաստանն է» խորհրդարանային խմբակցությունը, որի անդամներից էր Լեւ Ռոխլինը նախան իշխանության համար կասաղի մայրաքի ծախարումը, ներկայացված էր սակավաթիվ անձանցով, դասադարձման կոմիտեի ղեկավարի դասադարձում Ռոխլինին փոխարինած Ռոման Պոլոկովիչը եւ դասադարձության ու անվանագրության կոմիտեի մի ֆանի անդամներ: Պետրոսյանի զոտակոր խոսակ Գեներալի Սելեզնյովը այդ օրը ներկա չէր եւ ծաղկեդասակ էր ուղարկել: Գործադիր իշխանությունը ներկայացնում էին միայն Մոսկվայի ֆալսեթական Լուսկովը եւ նրա տեղակալ Շանցերը: Ծերունիներն ու դասակարգները, ինչպես նաեւ գործադրակիր հանրապետները սուլոցներով դիմավորեցին վերջիններին:

Գեներալ Ռոխլինին վերջին հրաժեշտ տալու էին եկել բազմաթիվ զինուորականներ: Բայց նրա թաղման արադությունը բավական տաղակակի դարձավ, լայնազանց մեծ թիվ էին կազմում նրանք, ովքեր եկել էին դարձադրեց այն դասադարձ, որ «այդդեքս եւ մեթե»:

ՅՈՒՆԻՍ ՄԱՍԻՆԻ

Փարիզի ֆալսեթների կինը «մոռացկոտ» է

Վերջերս Ֆրանսիական լրատվամիջոցները շակ են գրում Փարիզի ֆալսեթների մասին: Սա զործ մեծ աղմուկ է հանել Ֆրանսիայում: Խոսքը 1994 թ. Ֆրանսիայի խոտարագույն կուսակցություններից մեկի՝ նեոդիստական «Հանրապետության» արակցող միավորման» փորձերի մասին է: Ետնի դեպքադարձեցի ընդհանուր խորհրդի վճարած մի արաք ավելորդ աշխատավարձերի գործի վերաբերյալ Վերսալի դասական ոսիկանության անցկացրած ներությունը թույլ է տալիս ենթադրել, որ Տիբերիների ընտանիքն իրոք անօրինական օտոնիկներ է ստացել 1994 թ.:

Այս տարվա մայիսի 18-ին Վերսալի դասական ոսիկանությունը հարցադարձնեց Տիբերիների հարցին, որը վերջերս շակ «մոռացկոտ» է դարձել: Դեռ անցյալ տարվա նոյեմբերի 15-ին Վերսալի ոսիկանությունը Փարիզում սկսեցին լուրջ 1994 թ. հունվարի 31-ից մինչեւ 1995 թ. հունվարի 31-ը կազմած ժամանակամիջոցում Տիբերիների կազմած քանկային հաճախները: Դրանցից հայտնի դարձավ, որ Տիբերիների ծնակերպված է եղել որդեք Փարիզի մեծապա Խոսի դեպքադարձեցի ընդհանուր խորհրդի աշխատակից եւ 1994 թ. մարտից մինչեւ դեկտեմբեր ստացել է ամսական 20011 ֆրանկ

է, որ նման օտոնիկներ լրիվ չափով հարկման ենթակա չեն: Սա թե ինչու լուրջներին անչափ զարմացրեց Տիբերիների 1994 թ. եկամուտների հայտարարագիրը, որտեղ նշված զուտարը կազմում էր 233474 ֆրանկ: Մինչդեռ նրա եկամուտը կազմել է կես մլն-ից ավելի: Երբ Տիբերիների հարցին այս հակասականության մասին, նա հայտարարեց. «Ես չեմ հիշում 1994 թ. իմ հարկային հայտարարագիրը»: Իսկ երբ լուրջները փորձեցին մարզել, թե 1994 թ. կոնկրետ ինչ նպատակով են իրականացվել դրամական այդ փոխանցումները, Տիբերի Տիբերին շփոթեց իր փաստաթուղթը. «Զգիտե՛ք: Կարծում եմ, նույն բանն են արել «Հանրապետության» արակցող միավորման» անդամ մյուս թուրք դասադարձությունը»: Ոսիկանների հարցերը սահմանափակելու նպատակով ֆալսեթների Տիբերին իր եկամուտների առնչությամբ աղեցուցիչ հայտարարություն արեց. «Ես չգիտեմ, եղել է նվարձու աշխատող, թե՛ ոչ»: Այս առիթով «Էֆտրես» հանդեսի թղթակիցը զարմանով նշում է, որ 1998 թ. մայիսի 18-ին Փարիզի ֆալսեթների շանկանցված խոտարկության ժամանակ լուրջները չեն գտել ոչ ինքնատեսաբանների գրույկ, ոչ բանկային անդորրագրեր ու հաճախներ: Եւ ոչ էլ նույնիսկ օրվա փոսքը. «Ես ոչինչ չեմ դաժանում», լուրջներին հայտարարեց Տիբերին Տիբերին:

Յ. Բ.

Ոռու դասակարգումները հայերեն

Այս ցուցահանդեսը կազմակերպվել է Հայաստանի Ազգային գրադարանի ընդհանուր ընթերցարահունքի նպատակ ունենալով երիտասարդ եւ նոր ընթերցողներին ծանոթացնել ռուս դասական գրողների երկերին:

Քանի որ ցուցահանդեսը ցածր գույնով ու անձնակազմով է, ուստի այս անգամ ուզում ենք ընթերցողին ներկայացնել մեր դիտարկումներն ու առաջարկությունները:

Ցուցահանդեսի խորագիրը վերջում սեղադրելու փոխարեն, անհրաժեշտ է սեղադրել ցուցակեղևների առջևում կամ կենտրոնում: Գրողների երկերից առաջ ցանկալի է ծանոթանալ նախ նրանց, ինչպես նաև հայ թարգմանիչների անվանացանկին, որոնք, ցավով չկան: Նյութերը ցուցադրելիս ծիես կլինի, որոշեցի լուսավորված ժամանակագրական կարգը եւ յուրաքանչյուր գրողի գրքերը սեղադրվեն իրար մոտ: Ազգային ներկայացվեին հասարակայնի հրատարակություններից մեկերն ու գիրք, որոնց կիսաթղթեին առանձին հրատարակությունները: Լեւ Տոլստոյի, Ա. Գոլցովի, Ն. Գոլցովի, Ա. Պուշկինի, Ա. Չեխովի, Ա. Լեոնովի եւ այլ հեղինակների հասարակայնի հրատարակություններից ոչ մի գիրք չի ցուցադրվել: Չեն ցուցադրվել գրական-գեղարվեստական ժողովածուները՝ «Ընթերցելու ռուս սովետական ժողովրդի» (1963), «XX դարի ռուսական բանաստեղծություն» (1982), «Ռուս սովետական ժամանակ» (1986): Զարմանալի է, որ ընթերցողը այնքան չի գտնում Ա. Շոլոխովի գրքերը ոչ մեկը, ինչպես նաև հայ ժողովրդի մեծ բարեկամներ Վ. Բրյուսովի, Ա. Գորոդեցկու, Օ. Մանդելշտամի գրքերը: Պես է նկատվում ունենալ, որ վերջիններս ունենալով Հայաստանին նվիրված բանաստեղծությունների ժողովածուները:

Ռուս գրողների, հասկալիս բանաստեղծների սեղադրությունները սեղ են գտել նաև հայ բանաստեղծների, ասենք Ե. Զարեցի, Գ. Սարգսյանի, Գ. Եմինի, Զ. Սահյանի, Ա. Կառնիկյանի, Վ. Դավթյանի եւ այլոց գրքերում: Ուրեմն դրանք եւս ղեկ է ներկայացվեին, որոշեցի ցուցահանդեսը լինել հարուստ ու բովանդակալից: Միջոցառում կազմակերպվեցր ղեկ է լանսետին նկարի-ձեպարողներին եւ ցուցադրեին Ա. Պուշկինի «Բախչիսարայի Կասկանը» Վ. Սուրենյանցի, «Յեփաթները» Տ.

Վեդկեր կուսնային Եղեղ սեփ, մինչդեռ այն սեղ-սեղ համարում է, որովհետև ինչ-որ գրի ստույգապես չի լուսավորվել: Բարեկամ ղեկ կազմից հնարավոր չէ իմանալ, թե ո՞ր գիրք է:

Ցուցահանդեսի ընդարձակ արածությունը հնարավորություն է տալիս, որոշեցի գրողների երկերը ցուցադրվեն նրանց հեղինակների լուսանկարների եւ աստիճանների հետ: Ի դեպ, աստիճանը գրված են վաս ձեռագրով եւ սիմվոլիկություն են բողոքում: Իրեն կանոն ցուցահանդեսները ունենում են «Երանց մասին» բաժին, որն այս դեպքում անսեղվել է: Մինչդեռ կան ռուս դասական գրականությանը նվիրված ուսումնասիրություններ, ձեռնարկներ, հոդվածների ժողովածուներ...

Կազմակերպելուց հետո մասնագետների ուժերով կարելի է լուսավորել անցյալից ցուցահանդեսի սեսուրում: Այնքան է, որ այս գործը գտնվում է ղեկավարության ուսուցողությունից դուրս: ՏՐԱՅՑԱ ԿՈՆՍՏԱՆՍՆԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԲԸՄ-ի միջազգային խաղերը

Միդնեյում

Հուլիսի 25-ից օգոստոսի 1-ը

Հուլիսի 25-ից օգոստոսի 1-ը կարուստակվեն ՀԲԸՄ-ի 15-րդ միջազգային մարզական խաղերը, որոնք այս անգամ կուսնեն Միդնեյի Հոուսթոն օլիմպիկ մարզական ավանում, հարողում է «Ամինյուն Միոր Ափեթբերգ» Եւրոպայի հունիսի 27-ի համարը: Մայիսի 8-ին կայացած կազմակերպչական վերջին հավաքի ընթացքում, հանդիսավար Մեթյու Մարգարյանը ընդգծել է հայկական համայնքների համար այդ խաղերի նշանակությունը ու կարևորությունը եւ ներկայացրել ծրագրված միջոցառումների հերթականությունը: Երկա են եղել հեղինակավոր այնպիսի անձնավորություններ, ինչպիսիք են Արմա ար. Բալիդյանը, ՀԲԸՄ-ի Տորոնտոյի մասնաճյուղի եւ միջազգային խաղերի կոմիտեի նախագահ Զեմա Բարդախյանը, ավստրալիայի խորհրդարանական Տոն Ուսթինյանը, Երվանկան խմբավորումների գործերով հանձնախմբի նախագահ Մեթյան Երկաբաբյանը եւ Նույն հարցերի գծով վարչապետի խորհրդակցական Ալլա Պիմենի: Պրես կոմիտեից սեղում ծանոթացրել է գեղաստեղծությունը վերադարձ երկու սիկնիների Ալիս Բարդախյանի եւ Վարդուհի Կարապետյանի հետ, որոնք նրան ղեկավարում են նվիրել ի նշան երախտագրության՝ ցեղաստեղծությունը ձեռնարկելու նոր Հարավային Ուելսի կառավարության վերջին կայացած որոշման համար: Իր գեղարվեստական ղեկավարումը ունի Պրես կոմիտեի մեծ ղեկավարը: Համարել հայկական համայնքի հետ

Խորհրդարանական Տոն Ուսթինյանը 40 հազար դոլարի ստացված է նվիրում Հեմա Բարդախյանին:

ցաքերել այդ խաղերը Միդնեյում անցկացնելու որոշմանը եւ արդյունքներից բացի 40 հազար դոլարի նյութական հասկացում կատարել այդ առթիվ: Միջազգային խաղերն իրենց երկրներում անցկացնելու հայտ են ներկայացրած եղել նաև Միդնեյում եւ Կիոտոյում: Միջոցառման նշանակությունը նոր սերնդի դաստիարակման եւ հայկական ոգու ղեկավարման գործում անուսումնասիրելու եւ համայնքի ցուցաբերած ակտիվությունն ու հետաքրքրությունը նրա հաջող անցկացման գրավական է:

Ի՞նչ տղավորություն թողեցին Չեր հայտնած կարծիքները հայ եկեղեցական եւ ժողովրդական երաժշտության մասին:
- Նախ իմ հայտնած տեսությունները հայ հոգեւոր եւ գեղարվեստական մասին նորություն էին, մասնավորապես անոնց համար, որոնք դեռ սարի մը առաջ կանգնեցան: Այս անգամ կը մեծեցին հայ իմաստությունը երաժշտության մը գոյությունը: Հետո Եւրոպայի եւ հայ երաժշտության մասին կխոսեք, ընդհանրապես կը, հայ երաժշտության մասին ըսված խոսքերը կատարյալ համակերպումը չլինեցան, ու հայտնի երաժշտագետ Վազգենը որ Նույն Վարդապետին ամենն բուն ընդունողներն մեկը եղած էր, համակերպության եւ ընդհանրության խոսքեր միայն ունեցավ ըսելի մեր երաժշտության մասին: Հետաքրքիր էր նաև տեսնել, երբ միջազգային վարդապետներ համաժողովում ավարտել է ես, աղբյուրներ կը փնտրեին հայ երաժշտության ավելի եւս ծանա-

քան մասին կխոսեք, ընդհանրապես կը, հայ երաժշտության մասին ըսված խոսքերը կատարյալ համակերպումը չլինեցան, ու հայտնի երաժշտագետ Վազգենը որ Նույն Վարդապետին ամենն բուն ընդունողներն մեկը եղած էր, համակերպության եւ ընդհանրության խոսքեր միայն ունեցավ ըսելի մեր երաժշտության մասին: Հետաքրքիր էր նաև տեսնել, երբ միջազգային վարդապետներ համաժողովում ավարտել է ես, աղբյուրներ կը փնտրեին հայ երաժշտության ավելի եւս ծանա-

- Այո, խոսեցա հայկական նվագարաններու մասին եւս, մասնավորապես ծանոթանալով փողին ռուսները, զոր բացատրեցի իր անբողջ կազմով եւ նաև հոգեւոր եւ գեղարվեստական նմուշներ նվագելով անոր վրա: Պես է ըսել, որ ան եւս, ինչպես հայ երաժշտության մյուս առանձնահատկությունները, խոր տղավորություն գործեց ունկնդիրներու վրա: Իմ կարծիքով փողը նվագական երաժշտության հիմնաբան է, եւ ունի այն տեսակ առանձնահատկություններ, զորն ոչ մեկ ազ-

«Ազգասմարտ»-ի թղթակցի հարցազրույցը Կոմիտասի հետ

Այս հարցազրույցը տեղի է ունեցել 1914 թվականին, երբ Կոմիտասը հաղթանակած նոր էր վերադարձել Փարիզում գումարված Միջազգային երաժշտական ընկերության համաժողովից, ուր նա երեք ձախտություններ էր կարդացել հայկական երաժշտության մասին: Այս հարցազրույցը ընթերցողին լիարժեք տեղեկություն է տալիս այդ դասախոսությունների բնույթի, նրանց բողոքած տղավորության մասին եւ այն էլ իր իսկ Կոմիտասի հմտալից վերլուծությամբ:

Քան մասին հարեանցի գաղափար մը ունեին դասախոսություններն եսը առաջինը եղան խոստովանող, որ հայ երաժշտությունը գեղարվեստական բարձր արժեք մը կունենալուց, ավելի հարազատ ուրիշ Եւրոպայի մը ժողովուրդներու մեջ եւ ավելի վստահ անհատներու ուրիշ ազգերու մոտ: Ու երաժշտական մեծ վարդապետներ երբ դասախոսությունները կավարտեին, չէին կրկնաբար իրենց զարմանքն ու հիացմունքը գտնել իրենց համար օտար այս երաժշտության ծանոթանալով, որ ոչ միայն նորություն էր իրենց համար, այլ նաև աղբյուր ունեցող նորություն մը: Ինչ համար էլ հետաքրքիր էր, թե ինչպիսի ըլլար անոնց տղավորությունը երաժշտության մը մասին, զոր ցարդ իր հոգի նմուշներն ղառերով կնկատեին իրեն մեկը սխուր մեկը մարդոն երաժշտություն մը: Մինչդեռ հայ երաժշտությունը ոչ միայն մեկը ու սխուր չէ, այլ համակ ուժ է եւ կենդանություն: Ու իր մեջ կանուցանե փոխադասությունն իսկ, ոչ զին իր իսկ գեղին, որովհետեւ երաժշտությունն ամենն մարդու հայտնի է գեղին ամենն հարազատն ու կենդանին անոր բոլոր արտահայտության մեջ կենդանի-որման կենդանի է այդ գեղը ուժեղ-որման ուժեղ է իրեն ծնունդ սվող ժողովուրդը:

Քան մասին հարեանցի գաղափար մը ունեին դասախոսություններն եսը առաջինը եղան խոստովանող, որ հայ երաժշտությունը գեղարվեստական բարձր արժեք մը կունենալուց, ավելի հարազատ ուրիշ Եւրոպայի մը ժողովուրդներու մեջ եւ ավելի վստահ անհատներու ուրիշ ազգերու մոտ: Ու երաժշտական մեծ վարդապետներ երբ դասախոսությունները կավարտեին, չէին կրկնաբար իրենց զարմանքն ու հիացմունքը գտնել իրենց համար օտար այս երաժշտության ծանոթանալով, որ ոչ միայն նորություն էր իրենց համար, այլ նաև աղբյուր ունեցող նորություն մը: Ինչ համար էլ հետաքրքիր էր, թե ինչպիսի ըլլար անոնց տղավորությունը երաժշտության մը մասին, զոր ցարդ իր հոգի նմուշներն ղառերով կնկատեին իրեն մեկը սխուր մեկը մարդոն երաժշտություն մը: Մինչդեռ հայ երաժշտությունը ոչ միայն մեկը ու սխուր չէ, այլ համակ ուժ է եւ կենդանություն: Ու իր մեջ կանուցանե փոխադասությունն իսկ, ոչ զին իր իսկ գեղին, որովհետեւ երաժշտությունն ամենն մարդու հայտնի է գեղին ամենն հարազատն ու կենդանին անոր բոլոր արտահայտության մեջ կենդանի-որման կենդանի է այդ գեղը ուժեղ-որման ուժեղ է իրեն ծնունդ սվող ժողովուրդը:

Ի՞նչ տղավորություն թողուցին հայ խաղերու մասին Չեր Երեւան հասած նորությունները Այն խաղերուն, որոնք այնպես «խորհրդավոր» ու «անոնի» հուշակեցին սիրացուները:

- Հայկական խաղերու բանալիները, զորն Երեւան հասած իր տղաներու ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ երաժշտություններ ուրիշ Եւրոպայի մը եղան համաժողովին անդամներուն համար, որովհետեւ հայկական խաղերով կարելի էր ղեկ ըլլա ոչ միայն հայկական հին երաժշտությունը ուսումնասիրել, այլ նաև ուսումնասիրել ուրիշ ազգերու հին երաժշտությունները, ինչպիսիք են հունականը, որոնց մասին ընթերցողները, որոնցմէ թերեւս երաժշտագետներ օգտվեցին ծանանակալից ուրիշ

Մարզական

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Աժխարհի գավաթը կվիճարկեն Բրազիլիայի եւ Ֆրանսիայի հավաքականները

Աժխարհի 16-րդ առաջնությունում անցկացվեցին կիսաեզրափակիչ երկու խաղերը: Դրանք քաղաքական չկազմեցին, ինչպես ֆրանսիական առաջնության հանդիպումների մեծ մասը անցան չափազանց լարված, անհաս յայտարարում:

Որոշվեցին այն երկու հավաքականները որոնք կվիճարկեն ֆուտբոլային ամենադաստիարակ մրցանակը Աժխարհի գավաթը: Հայտնի դարձավ մասնաճյուղի համար յայտարարվեց: Աժխարհի գավաթի եւ չեմպիոնների կոչումը համար հուլիսի 12-ին Սեմ Դեմիում կխաղան Բրազիլիան եւ Ֆրանսիան, իսկ մինչ այդ, հուլիսի 11-ին, Փարիզում 3-րդ տեղի համար Հոլանդիան եւ Խորվաթիան:

ՖՐԱՆՍԻԱ-ԽՈՐՎԱԹԻԱ՝ 2-1 (0-0): Սեմ Դեմի, «Աթաղ դը Ֆրանս» մարզադաշտ: Հուլիսի 8, 60 հազար հանդիսական:

Մրցավար Խոսե Մանուել Գարսիա Արանդա (Իսպանիա):

Ֆրանսիա: Բարեզ, Լիգարայու, Բլան, Դեսայի, Տյուրամ, Դեամ, Պեշի, Ջոկանովիչ (Լեյոն, 75), Ջիլերմո, Կարենյու (Յան, 30), Գիլվեր (Տրեզեգե, 69):

Խորվաթիա: Լադիչ, Շիմաց, Շիմիչ, Բիլիչ, Սոլդո, Յուրի, Ասանիչ (Պրոսինեկի, 88), Բորան (Մարիչ, 64), Սամոկիչ, Շուկեր, Վլաովիչ:

Գոլերը խփեցին Շուկերը (46), Տյուրամը (47, 70):

Խաղադաշտից հեռացվեց Բլանը (74):

Եվ այսպես, որոշվեց աժխարհի առաջնության եզրափակիչ խաղում Բրազիլիայի հավաքականի մրցակիցը:

Ֆրանսիա-խորվաթիա երկրորդ կիսաեզրափակիչ հանդիպումը, որին ներկա էին նաև երկու երկրների նախագահները ժակ Շիրակը եւ Բրանյո Թուզմանը սկսվեց ֆավորիստների ֆրանսիացի ֆուտբոլիստների ակտիվ գործողություններով վրայից լծարամեստ անգրավ մրանց զգալի առավելությամբ: Երկու ընկան հասկառու Չիմեդին Չիդանը, Սեֆան Գիլվերը, որոնք վստահավոր գրոհներ կազմակերպեցին մրցակցի դարձախոսին: Հաջող երկու խաղում խորվաթների դարձախոսի Դաթեն Լադիչը խորվաթիայի հավաքականը ավելի շատ մասնավոր էր դառնում մասին, բայց հնարավորության դեպքում նաև փորձում էր գրավել ֆրանսիացիների դարձախոսը:

Դա հաջողվեց անել երկրորդ խաղակեսի առաջին րոպեին: Սամուել Այուսո Ասանովիչի փոխանցումը խորվաթիայի թիմի ամենակարգ ֆուտբոլիստ Դավոր Շուկերը զնդակն ուղարկեց ֆրանսիացիների դարձախոսը:

Ֆրանսիացի ֆուտբոլիստները ընկնում են

Սակայն ընդամենը մեկ րոպե անց հաջող դարձավ 1-1: Յուրի Ջոկանովիչը գնդակը փոխանցեց Գրոհին միացած դաթեյան Լիլիան Տյուրամին, որը համարյա նույնտեսի գոլ խփեց խորվաթներին Առաջ անցնելով ասեն, որ այս ֆուտբոլիստը հանդիպման իսկական հերոսը դարձավ: Խաղի 70-րդ րոպեին նա իր խաղընկերների հետ հիանալի կոմբինացիա կազմակերպեց, իսկ մրցակցի տուգանային հրադարակի անկյունից խփած գոլը դարձառեց հիանալի երկու: Եվ այսպես, այն, ինչ էլիս կարողանում անել Ֆրանսիայի հավաքականի հարձակողներն ու կիսադաշտայինները, արեց Տյուրամը: Ֆրանսիացիների խփած երկրորդ գոլից 4 րոպե անց նրանք մնացին 10 հոգով: Կենտրոնական դաշտային Լորան Բլանը հարվածեց խորվաթ Սլավեն Բիլիչին, եւ մրցա-

վար արդարացիորեն նրան հեռացրեց խաղադաշտից: Իհարկե, բրազիլացիների հետ վճռական խաղում Բլանի բացակայությունը շատ կզգացվի: Հանդիպման վերջին մասը նույնպես անցավ բարձր տեմպով երկուսն էլ գրոհներով: Հաջող փոխելու հնարավորություններ ունեցան Շուկերը, Չիդանը: Իսկ խաղի վերջին րոպեին Ֆրանսիայի հավաքականի դարձախոսային Ֆաբիեն Բարեզը հրաշալի փրկեց իր դարձախոսը:

Ֆրանսիայի հավաքականը հաղթեց 2-1 հաշվով եւ եզրափակիչում կվիճարկի Աժխարհի գավաթը: Սակայն զուգահեռ եւ արժանի նաև խորվաթիայի ֆուտբոլիստները որոնք բավականին լավ էր ցուցաբերում թողնեցին:

Առաջնության ընթացիկները

Գարրին Բախստուսա	Արգ.	5
Երիտիան Վերի	Իտալիա	5
Դավոր Շուկեր	Խորվաթիա	5
Լուիս Ֆեռնանդես	Մեխիկո	4
Մարսելո Ալաաս	Չիլի	4
Ռոնալդո	Բրազիլիա	4
Բեքետ	Բրազիլիա	3
Ռիվալդո	Բրազիլիա	3
Սեզար Սամուայո	Բրազիլիա	3
Թյերի Հանրի	Ֆրանսիա	3
Օլիվեր Բիրոս	Գերմանիա	3
Յուրգեն Բլինդան	Գերմանիա	3
Դենիս Բերգվամո	Հոլանդիա	3

Բառակի, թե՞ հնգակի

Բրազիլացիները 6-րդ անգամ են խաղալու աժխարհի առաջնության եզրափակիչում: Միայն դրանից առաջինում 1950 կանգնեցին Բրազիլիայի հավաքականը դարձառեցին կրել (հետադարձ է, որ այդ առաջնությունում անցկացվում էր Բրազիլիայում): Դրանից հետո բրազիլացիները 4 անգամ մասնակցել են վճռական խաղերին եւ քույրուն հաղթել են: Նրանք աժխարհի ուժեղագույնների կոչումը սկսեցին եւ 1958

Բրազիլիացիները

1962, 1970, 1994 թվականներին: Անհամեմատ համեմատ են ֆրանսիացիների ցույց սկսած արդյունքները: Նրանց հավաքականը առաջին անգամ է հանդես գալու աժխարհի առաջնության եզրափակիչում: Նախորդ երեք կիսաեզրափակիչ խաղերում 1958, 1982 եւ 1986-ին, ֆրանսիացիները դարձառեցին եւ կրել (առաջինում Բրազիլիայի, մյուս երկուսում Գերմանիայի հավաքականից):

«Ուկրոգակիրներ» կան հենց մրցավարների թվում: Իհարկե, առաջնության դափնիները դաշտում են մեխիկացի Արթուր Բրիգո Կարսերին: Նա խաղադաշտից հեռացրել է 4 ֆուտբոլիստի Չիմեդին Չիդանին (Ֆրանսիա), Սոհամեդ Ալ Հիլալիվիին (Սաուդյան Արաբիա), Արթուր Նյունանին (Հոլանդիա), Արիել Օրտեգային (Արգենտինա): Այս մրցավարը աչի է ընկել նաև 4 արի առաջ, ԱՄՆ-ում անցկացված առաջնությունում, որտեղ նա կարմիր ֆարս է ցույց սկսել 3 խաղացողի:

Տիան ռեկորդ

Ֆրանսիայում անցկացվող առաջնությունում նաև տիան ռեկորդներ են սահմանվել: Խոսքը առաջին հերթին վերաբերում է հեռացումներին եւ նախագուցուցումներին: Մրցավարներն արդեն 20 կարմիր ֆարս են ցույց սկսել ֆուտբոլիստներին: Իսկ դեղին ֆարսերի թիվը մի քանի անգամ ավելի է:

«Ուկրոգակիրներ» կան հենց մրցավարների թվում: Իհարկե, առաջնության դափնիները դաշտում են մեխիկացի Արթուր Բրիգո Կարսերին: Նա խաղադաշտից հեռացրել է 4 ֆուտբոլիստի Չիմեդին Չիդանին (Ֆրանսիա), Սոհամեդ Ալ Հիլալիվիին (Սաուդյան Արաբիա), Արթուր Նյունանին (Հոլանդիա), Արիել Օրտեգային (Արգենտինա): Այս մրցավարը աչի է ընկել նաև 4 արի առաջ, ԱՄՆ-ում անցկացված առաջնությունում, որտեղ նա կարմիր ֆարս է ցույց սկսել 3 խաղացողի:

Մրցում են վեներանները

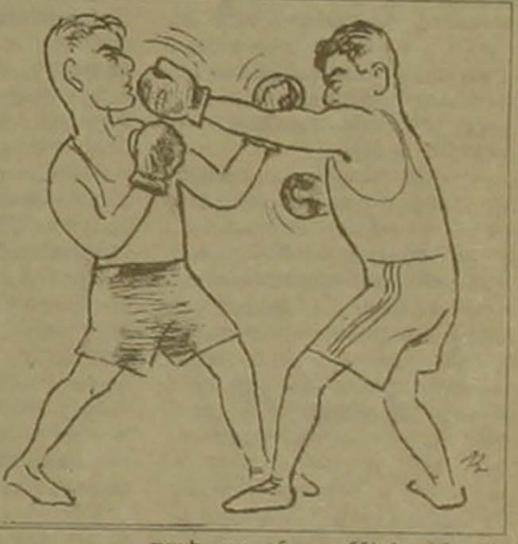
Տիգրան Պետրոսյանի անվան Հայաստանի ժամանակակից կենտրոնական սանն անցկացվեց վեներան ժամանակակից թիմային առաջնությունը: Երեւանի համայնքների միջոցով: ՀՀԿՏ-ի եւ վեներան ժամանակակից խորհրդի համատեղ կազմակերպած մրցումներն անցան բավականին աշխույժ, հետադարձ յայտարարում: Հաջող դարձավ Կենտրոն համայնքի ուժեղ խաղացող, որը 24 հնարավորից վասակեց 17,5 միավոր: Թիմի կազմում հանդես եկան Հայաստանի արթեր արիների չեմպիոններ Էդուարդ Մնացականյանը, Վանիկ Չախարյանը, Վահագն Ոսկանյանը, Աղոլի Դեմիրխանյանը:

Ի արդյունքում: 2. Արաբկիր-1՝ 14,5, 3-4. Սալաթիա եւ Արաբկիր-11՝ 12,5-ական, 5. Էրեբունի՝ 11, 6. Նոր Նոր՝ 10,5, 7. Շենգավիթ՝ 5,5 միավոր: Թիմային առաջնությունից հետո երկու փուլով անցկացվեց կայծակնային խաղի մրցաշար, որին մասնակցեցին 36 վեներան ժամանակակից 36 վեներան ժամանակակից: Հիանալի հանդես եկավ Աղոլի Դեմիրխանյանը, որը եզրափակիչ փուլի 14 դարձառեցում վասակեց 12,5 միավոր եւ գրավեց առաջին տեղը: Երկրորդ տեղը գրավեց Զեմիրիկ Փաշայանը՝ 10 միավոր, իսկ երրորդ-չորրորդ տեղերը բաժանեցին Էդուարդ Մնացականյանը եւ Վահագն Ոսկանյանը՝ 9,5-ական միավոր:

ԲՈՆՁՔԱՄԱՐՏ

Պրոդազանդում են մարզաձեւերը

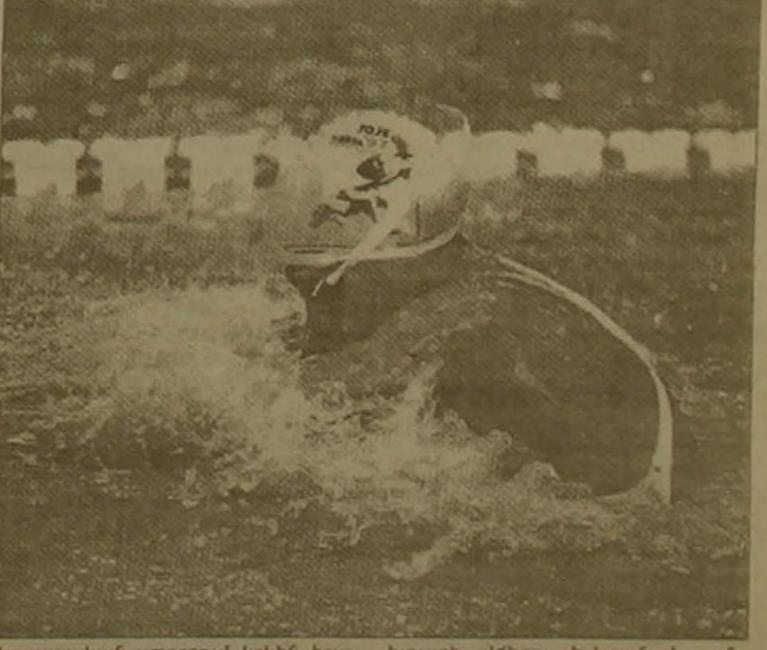
Հայաստանի Հանրապետության սպորտաշխարհում եւ բոնգամարտի ֆեդերացիան, մարզաձեւերը դրոմագանդելու նպատակով, որտեղ են հանրապետության արթեր մարզերում հանդիպումներ, մարզումներ, մրցումներ անցկացնել: Եվ ահա երեւ այդ նպատակով կառուցված մեկնեցին շուրջ 50 բոնգամարտի, որոնք ներկայացնում են երեւանը, Գյումրին, Վանաձորը, Էջմիածինը, Արտվաշը: Հուլիսի 10-11-ը կանցկացվի Չանգեզուրի գոհված ազատամարտիկների հիշատակին նվիրված մրցաշար, որին կմասնակցեն Հայաստանի երեսուցյական հավաքականի անդամները յուրաքանչյուր ֆուտբոլային կարգում հանդես կգա 4 երեսուցյական ընդհանուր թիմի ներկայացուցիչները: Նախատեսվում է նաև հանդիպում, որին կմասնակցեն աժխարհի, եվրո-

պայի առաջնությունների, ինչպես նաև վերջին անցկացված աժխարհի գավաթի թիմային խաղադաշտային մրցանակակիրներ Մրան Ռամադանը, Արտյոմ Միսոնյանը, Վախթանգ Դարչինյանը, ինչպես նաև Արթուր Գեուզյանը: Կառուցված անցկացվող մրցումները գլխավոր մրցավարն է ԱՄԲՄ-ի մրցավար Դեմիրիկ Գարիբյանը:

ՍՎԱՆՈՒՄ

Փախուստ դրախտից

Կուրայական սպորտում կրկին իրադարձում է: Եվ կրկին՝ մարզիկների փախուստի դաժնառով: Պուերտո Ռիկոյի Վեգա Բայա քաղաքում անցկացված մարզական հավաքի ժամանակ զիջեցրված անհետացան լոգոդոնտիներ Նուրիս Ռոզալեցը եւ Դայմարա Մուսյոսը: Նրանք այնուհետեւ հայտնվեցին ԱՄՆ-ում: Երկուսն էլ 1993 թվականին կայացած Կենտրոնական Ամերիկայի խաղերի հաղթողներ են, իսկ այստեղ նրանք նախադասարաններ են ին Բարի կամի խաղերին: Հեռուստատեսային հարցազրույցի ժամանակ մարզումներն ասել են, որ ղեկավարումը են կայացրել փա-

խուստի վճիռը: Երկուսն էլ անհանգստանում են Կուրայում մնացած իրենց հարազատների համար, բայց, իրենց խոսքերով, որտեղ են ընտել ազատությունը: Ընդհանրապես, կուրացիները հաճախ են Միացյալ Նահանգներ փախչում: 1993-ին Պուերտո Ռիկոյի հարավում զսնվող Պոնս ֆալաֆում անցկացված Կենտրոնական Ամերիկայի խաղերի ընթացքում փախուստի դիմեցին 43 կուրացի մարզիկներ:

ԲԱՏՈՒՆ ԿԱՐՈՒՄ Է ՈՒՆՅԱԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

